

έγιναν περισσότερες από 100 εκδηλώσεις (θεατρικές, χορευτικές, μουσικές, εικαστικές κλπ), τόσο από φοιτητές όσο και από εργαζόμενους ή διαπρεπείς στο είδος καλλιτέχνες (Ιάννης Ξενάκης, Γιώργος Νταλάρας, Αφοί Κατομίμα, Γ. Παπαδάκης κλπ.).

Η Πανεπιστημιάδα υπήρξε ένα έναυσμα για τη διοργάνωση από το Πολυτεχνείο και άλλους φορείς σειράς

πολιτιστικών επιμορφωτικών και επισημονικών εκδηλώσεων, ευρύτερου ενδιαφέροντος.

η. Ανακαίνιση Θεάτρου Φοιτητικής Εστίας

Δεν είναι υπερβολή να υποθεί ότι κάθε βδομάδα στο Πολυτεχνείο γίνονται περισσότερες από μία εκδηλώσεις

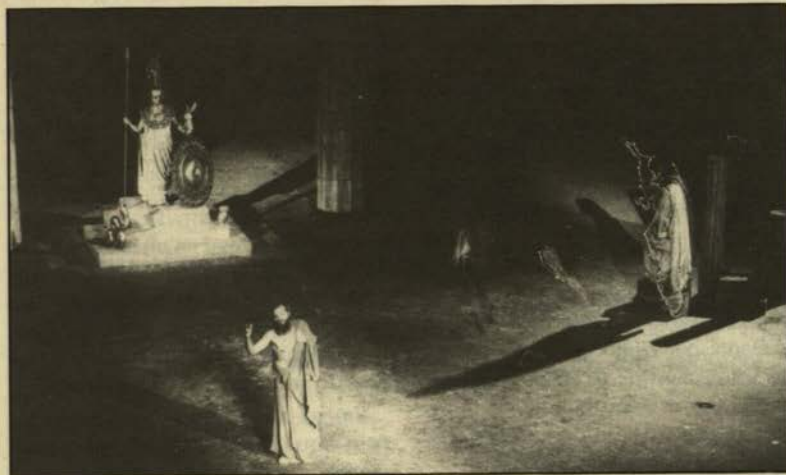
με ευρύτατη συμμετοχή κοινού (μελών του Πολυτεχνείου αλλά και φίλων του).

Ανακαινίσθηκε και εκσυγχρονίσθηκε το Θέατρο της Φοιτητικής Εστίας χρησιμοποιώντας επιχορήγηση και του Υπουργείου Κοινωνικών Υπηρεσιών. Η ανακαίνιση αυτή, επέτρεψε να γίνουν πολλές εκδηλώσεις του Πολυτεχνείου και άλλων φορέων.

Εκδηλώσεις

Πλάτωνος «Απολογία Σωκράτους»

από το ΙΔΕΟΘΕΑΤΡΟ, Αντώνη Αναστασάκη

Οι τετράμιγνες εκδηλώσεις που οργάνωσε το Ε.Μ.Πολυτεχνείο σε συνεργασία με το ΙΔΕΟΘΕΑΤΡΟ, Αντώνη Αναστασάκη για την Αρχαία Ελλάδα, κορυφώθηκαν με τη θεατρική παράσταση Πλάτωνος «Απολογία Σωκράτους», που έδωσε στο θέατρο Λυκαβητού το ΙΔΕΟΘΕΑΤΡΟ, στις 18 και 19 Ιουνίου.

Η παράσταση που δόθηκε σε μετάφραση-θεατρική διασκευή από την *Ιώ Ευμολπίδη*, σκηνοθεσία *Αντώνη Αναστασάκη*, σκηνικά-κοστούμια *Μαρίας Σανικοπούλου* μουσική *Δημήτρη Λέκκα* και χορογραφία *Αήδας Σάνταλα*, ενθουσίασε το κοινό που κατέκλισε το θέατρο Λυκαβητού και στις δύο παραστάσεις.

Ένα από τα σπουδαιότερα -ίσως το σπουδαιότερο- έργα του Πλάτωνος, δόθηκε με τρόπο κατανοητό, εύληπτο και απλό, χωρίς να αλλοιωθούν στο ελάχιστο τα μηνύματα του πρωτότυπου κειμένου και με επιτυχή έμφαση στις ομοιότητες του τότε και του σήμερα.

Την «Απολογία του Σωκράτους» ακολούθησε ο θάνατός του, παρμένος από τον «Φαίδωνα» του Πλάτωνος.

Στην Αθήνα, στις 6 του μηνός Θαργηλιώνος (26 Μαΐου) το 470 π.Χ. έγινε ρήξη της εγκόμιας συνθήκης και έξοδος του ίδιου του θείου, μέσα από σώμα του νεογέννητου Σωκράτη. Εβδομήντα ένα χρόνια αργότερα (το 399 π.Χ.) η Αθηναϊκή Δημοκρατία, γράφει τη μελανότερη σελίδα στην ιστορία της.

Καταδικάζει σε θάνατο-δολοφονεί το σοφότερο και δικαιοτέρη Έλληνα. Τον απεσταλμένο του Θεού. Γιατί; Με την ψευδή κατηγορία, ότι διαφθείρει τους νέους, δεν πιστεύει στους θεούς της πόλης, αλλά σε άλλους καινούργιους Δαίμονες!

«...Εκείνος όμως δεν απολογήθηκε ανεβαίνοντας στο βήμα του δικαστηρίου, αλλά με βήμα το κατόφλι του θανάτου απευθύνθηκε στην ανθρωπότητα του Μέλλοντος, εκπέμποντας για άλλη μια φορά τον Απολλώνιο Λόγο «ΓΝΩΘΙ Σ' ΑΥΤΟΝ». Σημειώνοντας όχι μόνο την γνώση του εαυτού μας, αλλά και του θανάτου Ελληνικού Έθνους μας...»

Στο βιβλίο που διανεμήθηκε, αντί προγράμματος στην παράσταση και το οποίο είναι έκδοση του Ε.Μ.Πολυτεχνείου και του ΙΔΕΟΘΕΑΤΡΟΥ, δίνονται πάμπολλα στοιχεία για τον Σωκράτη, τον Πλάτωνα, τους συγχρόνους τους, την τότε Αθηναϊκή Πολιτεία, το θέατρο, το Χορό, τη Μουσική, καθώς και το πλήρες κείμενο της παράστασης.

Το περιεχόμενο της «Απολογίας», δίδεται συνοπτικά ως εξής:

«Στην αρχή του λόγου του, ο Σωκράτης καθορίζει τον τρόπο της ομιλίας του. Λέει πως θα είναι ο απλός και καθημερινός, χωρίς ρητορείες, διαψεύδοντας τους κατηγορούς, οι οποίοι του παρέστησαν σαν επικίνδυνο και τρομερό ρήτορα.

Απευθύνει έκκληση για μια αμερόληπτη ακροαματική διαδικασία. Ο λόγος αρχίζει με ευπρότερες δικαιολογίες για την άγνοιά του στη δικανική γλώσσα και με παράκληση να του επιτραπεί να εκφραστεί όπως ξέρει.

Το σοβαρό στοιχείο του προοιμίου είναι η δήλωση ότι υπέρτατο έργο της ρητορικής είναι η αλήθεια, στην οποία πράγματι υπερέχει ο ομιλητής έναντι των κατηγορών του.

Πρώτα-πρώτα, για να εξασφαλίσει την αμεροληψία των ακροατών, θεωρεί σωστό να διασκεδάσει ορισμένες προκαταλήψεις που υπάρχουν εις βάρος του και οι οποίες έχουν πολύ παλιές ρίζες. Μετά θ' ανασκευάσει τις καινούργιες κατηγορίες.

Οι παλιές λοιπόν προκαταλήψεις, λένε ότι ο Σωκράτης είναι κάποιος έξυπνος που ασχολείται με τα ουράνια και όσα κρύβει η γη και που κάνει την πιο αδύνατη άποψη να φαίνεται η πιο ισχυρή («τον ήττω λόγον κρείττω ποιεί»).

Αυτό σήμαινε πως θεωρούσαν τον Σωκράτη φυσικό φιλόσοφο, δηλ. κάποιον που επιδίδεται στην έρευνα της φύσης. Η κοινή γνώμη θεωρούσε τους φυσικούς φιλοσόφους, ως διατυπώνοντες θεωρίες αντίθετες από την κρατούσα θρησκευτική αντίληψη, άθεους και ασεβείς. Η συσχέτιση του Σωκράτη με τους «άθεους» φυσικούς φιλοσόφους, συνάπτεται με την περί ασεβείας κατηγορία.

Διάφορες όμως φήμες, συνέχισαν επίσης το Σωκράτη με τους σοφιστές, τους πολυμαθείς εκείνους δασκάλους που με τη ρητορική τους δεινότητα και την ακαταμάχητη επιχειρηματολογία μπορούσαν να παρουσιάζουν το μαύρο γι' άσπρο. Έτσι, θεωρούνταν ως ανατροπείς της κοινωνικής τάξης κι επικίνδυνοι για τα ήθη των νέων που τους ακολουθούσαν.

Ο Σωκράτης θ' αρνηθεί ότι ανήκει στην πρώτη κατηγορία, όχι γιατί περιφρονεί αυτές τις επιστήμες, αλλά γιατί δεν έχει τέτοιες γνώσεις.

Θ' αρνηθεί επίσης ότι έχει οποιαδήποτε σχέση με τη δεύτερη κατηγορία. Θα πει, σε κάποια στιγμή, ότι ούτε δάσκαλος κανενός υπήρξε, ούτε αμοιβή πήρε ποτέ από κανέναν έναντι προσφερθείσας διδασκαλίας.

Στη συνέχεια της απολογίας του, ο Σωκράτης ανασκευάζει τις τωρινές κα-

τηγορίες. Αντιμετωπίζει τον κατηγορό του, Μέλητο, με θάρρος, απαραξία, χιούμορ και συντριπτική υπεροχή επιχειρηματολογίας.

Με τις ερωτήσεις του, ο Μέλητος περιάγεται σε δεινή αμηχανία, πέφτει σε αντιφράσεις και καταπίνει τη γλώσσα του.

Έπειτα ο Σωκράτης παρουσιάζει προς υπεράσπισή του τον τρόπο ζωής και τη δράση του.

Πιστεύει πως σ' όποια θέση ταχθεί κανείς να υπηρετήσει, οφείλει να εκπληρώσει το καθήκον αυτό, χωρίς να υπολογίζει κανένα κόστος, ούτε την ίδια του τη ζωή.

Σ' εκείνον ο θεός όρισε να ασχολείται με τη φιλοσοφία και να εξετάζει τον εαυτό του και τους άλλους. Συμβουλεύει λοιπόν πάντα τους ανθρώπους να μη νοιάζονται ούτε για το σώμα τους ούτε για χρήματα ούτε για τίποτε άλλο, όσο για την αρετή.

Αυτό λοιπόν το καθήκον δεν πρόκειται να το εγκαταλείψει ούτε με το αντάλλαγμα της αθώωσης, γιατί σκοπεύει να πειθαρχήσει στο Θεό μάλλον παρά στους ανθρώπους.

Τους επισημαίνει ότι τυχόν καταδίκη του θα έβλαπτε περισσότερο τους ίδιους, αφού θα έχαναν τον απεσταλμένο του Θεού που ακούραστα τους κεντρίζει και τους ξυπνάει από τον πνευματικό τους λήθαργο.

Μια οποιαδήποτε καταδικαστική απόφαση δεν μπορεί να τον βλάψει εκείνον σε τίποτε, οι ίδιοι όμως θα βλάψουν τους εαυτούς τους ασεβώντας στο Θεό και στερούμενοι τις υπηρεσίες του απεσταλμένου του. Θα' ναι πολύ δυ-

σκολο να βρεθεί άλλος τόσο αφοσιωμένος στο έργο, που να παραμελήσει όλες τις δικές του υποθέσεις, ακόμα και την οικογένειά του, για χάρη των δικών τους συμφερόντων.

Στο σημείο αυτό δικαιολογεί την επιλογή του να μην αναμιχθεί στην ενεργό πολιτική, αν και τόσο πολύ ενδιαφερόταν κι έδινε συμβουλές για ζητήματα κοινά. Επειδή το Δαιμόνιο που τον καθήθυνε από παιδί, αποτρέποντάς τον από κάθε σφαλερή ενέργεια, εναντιώθηκε στα σχέδια ενασχόλησής του με την πολιτική.

(Σε κάποιον άλλο διάλογο θα πει πως ο πολιτευόμενος πρέπει να γίνει υποχείριο και εξυπηρετητής, των παθών του λαού. Αυτό έχει σαν συνέπεια να χάσει ό,τι πολυτιμότερο -την αρετή- που είναι η βασική επιδίωξη της ανθρώπινης ζωής).

Τελειώνοντας λέει πως ποτέ στη ζωή του δεν υποχώρησε από το να υποστηρίξει το ορθό και το δίκαιο ούτε προ της απειλής θανάτου. Έτσι έπραξε στην περίπτωση της παράνομης καταδίκης των 10 στρατηγών, αφηφώντας τους πολλούς, έτσι και στην περίπτωση της εντολής των τριάντα να τους φέρει το Λέοντα το Σαλαμίνιο, αφηφώντας του τυράννου. Έτσι θα πράττει πάντα.

Ποτέ δεν επέτρεψε άδικη πράξη σε κανένα. Δάσκαλος κανενός δεν έγινε ποτέ, ό,τι κι αν λένε οι συκοφάντες. Χρηματικά οφέλη δεν αποκόμισε ποτέ. Κι αν κάποιος πιστεύει ότι οδηγήθηκε σε διαφθορά εξαιτίας του, ας παρουσιαστεί ως μάρτυς.

Κλείνοντας την απολογία δηλώνει ότι δεν σκοπεύει να προσπαθήσει να συγγινήσει το δικαστήριο με τους συνηθισμένους τρόπους, γιατί αυτό απάδει και στη δική του αξιοπρέπεια και στο αξίωμα του δικαστή. Γιατί ο δικαστής πρέπει να κρίνει σύμφωνα με τους νόμους και όχι να χαρίζεται».

Κάτω από τον υπότιτλο «Γιατί καταδικάστηκε ο Σωκράτης», οι συντάκτες του εντύπου, βασιζόμενοι στα ιστορικά στοιχεία προσπαθούν να κάνουν τη δική τους κριτική:

«Είναι ένα ερώτημα που έχει προκαλέσει πλήθος υποθέσεων και εικασιών. Κι ακόμα το αίνιγμα περιμένει τη λύση του.

Θεωρήθηκε πράγματι ο Σωκράτης άθεος ή ασεβής; Ασφαλώς, ο Σωκράτης υπήρξε εξαιρετικά ευσεβής, ακόμα και με την τυπική έννοια του όρου, γιατί μαρτυρείται γενικώς ότι τιμούσε τους επίσημους Θεούς της πόλης.

Βέβαια, μαθαίνουμε πως μιλούσε δημόσια για το Θεό Δίνο, που ήταν θεός των Μυστηρίων, καθώς και για το ηλιοκεντρικό σύστημα που ήταν επίσης απόρρητη διδασκαλία. Όμως ο Σωκράτης δεν πρόδωσε κανένα μυστικό, γιατί δεν είχε ποτέ μνηθεί κι έτσι δεν είχε δεσμευτεί με όρκο σιωπής.

Επίσης, είχε διακηρύξει την ύπαρξη ενός Δαιμονίου, το οποίο τον καθοδηγούσε, εκδηλώνοντας αντίδραση σε επιχειρούμενες αποφάσεις, αντίθετες προς το συμφέρον του - συμφέρον από την άποψη της ψυχής, εννοείται.

Όμως, οι Αθηναίοι δεν αντέδρασαν για λόγους θρησκευτικής ευθιξίας σε

περιπτώσεις πολύ πιο τολμηρών δηλώσεων ασεβείας και αθείας. Οι σοφιστές, για παράδειγμα, διακήρυσσαν απερίφραστα την αμφιβολία τους για τους θεούς. Δήλωναν δε ότι, ακόμα κι αν υπάρχουν, τους είναι αδιάφοροι. Οι Αθηναίοι δεν έδειξαν ποτέ ιδιαίτερη ευαισθησία σε τέτοια θέματα. Δεν καταδικάστηκε κανένας σοφιστής ούτε κανένας φυσικός φιλόσοφος. Άλλωστε, ουδέποτε υπήρξαν φανατικοί οι οπαδοί των αρχαίων θρησκειών.

Εξάλλου, ο Σωκράτης επέδειξε σ' όλη του τη ζωή, έργο και λόγω, πλήρη αφοσίωση στο Θεό - ότι κι αν εννοούσε μ' αυτή τη λέξη. Τόσο μάλιστα, που να θεωρεί τον εαυτό του αφιερωμένο μέχρι θανάτου στη θεία εντολή.

Επί πλέον, στο Δικαστήριο απέδειξε το αβάσιμιο της κατηγορίας.

Μήπως θεωρήθηκε επικίνδυνος για την ηθική τάξη;

Αλλά η ηθική ακεραιότητα και η εγκράτειά του ήταν παρομιώδεις και πανθομολογούμενες.

Μήπως θεωρήθηκε επικίνδυνος για τη Δημοκρατία; Αυτό υποστηρίχθηκε από πολλούς, για τους εξής λόγους:

α) Συχνά επέκρινε ορισμένους δημοκρατικούς θεσμούς.

β) Πολλές φορές είχε εκφραστεί υπέρ της σπαρτιατικής νομοθεσίας.

γ) Εκδήλωνε απερίφραστα την περιφρόνησή του για τη γνώμη των πολλών.

Ως προς το πρώτο, αληθεύει όντως ότι ο Σωκράτης επέκρινε κάποιους δημοκρατικούς θεσμούς και ειδικά εκείνον που αφορούσε την εκλογή αρχόντων με κλήρο. Διότι πίστευε ακράδα-

να ότι, εάν μια Πολιτεία πρέπει να ευημερήσει, χρειάζεται τον πιο αξιοκυβερνήτη (ή κυβερνήτες). Επομένως, ο Κυβερνήτης πρέπει να είναι κάτοχος της Επιστήμης του κυβερνάν. Αλλά ειδήμων αυτής της τέχνης δεν μπορεί να είναι εκείνος που δεν έχει επιτύχει την αυτο-κυβερνησία. Εκείνος, ο οποίος δεν έχει φτάσει στην αυτο-γνωσία και δεν είναι κύριος των δικών του παθών.

Ο Κυβερνήτης, κατά τον Σωκράτη, πρέπει να είναι σοφός και μαζί άγιος. Να είναι πέρα από χρήματα, τιμές ή οποιοσδήποτε προσωπικές βλέψεις. Τότε μόνο θα ευτυχήσουν οι Πολιτείες των ανθρώπων. Όταν, είτε κυβερνήσουν οι φιλόσοφοι είτε φιλοσοφήσουν οι κυβερνήτες.

Γιατί, τότε, δεν επεδίωξαν να κυβερνήσουν ο Σωκράτης είτε ο Πλάτων;

Απλά γιατί κατάλαβαν ότι ο καιρός των φιλοσόφων βρίσκεται μακριά στο μέλλον. Και ότι, υπό τις παρούσες συνθήκες, ήταν -και είναι- κάτι ανέφικτο.

Όσον αφορά το δεύτερο λόγο, το γεγονός ότι ο Σωκράτης, όπως και ο Πλάτων, εξέφραζαν την εκτίμησή τους για ορισμένους καλούς νόμους της Σπάρτης, δεν έκανε κανένα από τους δύο ν' απαρηθίει την πόλη του και να μετοικήσει στη Σπάρτη. Έζησαν κι εργάστηκαν μ' όλες τους τις δυνάμεις εκεί όπου η ζωή τους τοποθέτησε.

Μάλιστα, ο Σωκράτης τόσο πολύ αγαπούσε την πόλη του, ώστε ούτε ταξίδι δεν θέλησε ποτέ να κάνει έξω από τα όριά της - εκτός μόνον όταν τον έστειλε η πατρίδα σε εκστρατεία. Ήταν εκείνος δε που έπλεξε το εγκώμιο της πατρίδας:

«Πατρός τε, μητρός τε και άλλων των προγόνων απάντων, τιμώτερον εστί η πατρίς...»

Τότε, τί σημαίνει η περιφρόνηση της γνώμης των πολλών. Δεν σημαίνει περιφρόνηση στις αποφάσεις τους σε θέματα πολιτειακά, όσο κι αν διαφωνούσε. Γι' αυτό, άλλωστε, δέχθηκε αδιαμαρτύρητα την καταδικαστική της απόφαση. Ήταν τόσο νομοταγής, ώστε αρνήθηκε ν' αποδράσει, παρά την άδικη καταδίκη.

Ούτε σημαίνει περιφρόνηση για τους ανθρώπους ως ανθρώπους. Τους αγαπούσε αληθινά και σ' όλη του τη ζωή μερίμνησε γι' αυτούς σαν στοργικός αδελφός ή πατέρας, με θυσία των προσωπικών του συμφερόντων.

Σημαίνει απλά ότι, σε θέματα ύψι-
στης σημασίας και ασφάλειας (για την
ψυχή πάντα) δεν είναι δυνατό να ε-
μπιστευθεί κανείς τη γνώμη του ανί-
δου, όπως ακριβώς δεν θα τολμούσε
κανείς να εμπιστευθεί σαν πιλότο έναν
άσχετο με την τέχνη αυτή.

Οι πολλοί, πράγματι δεν κατέχουν
καμιά επιστήμη (επίσταμαι: γνωρίζω
καλά, γνωρίζω επακριβώς. Έτσι, επι-
στήμη: ακριβής γνώση). Επομένως, μό-
νο η γνώμη του ειδήμονος, του ειδικού,
μετράει, είτε είναι ειδήμων της τέχνης
που αφορά το σώμα (π.χ. γιατρός), είτε
της τέχνης που αφορά την ψυχή.

Και ποιός είναι ο ειδήμων σε θέματα
ψυχής; Ασφαλώς, αυτός που έχει αφιε-
ρώσει όλη του τη ζωή στην έρευνα και
τη μελέτη αυτού του αντικειμένου. Αυ-
τός είναι ο φιλόσοφος - ο αληθινός ό-
μως, ο γνήσιος».

Κατά την παράσταση ακούστηκαν
στο πρωτότυπο ύμνοι του Ορφείου, από
τους οποίους μερικοί είχαν μελοποιη-
θεί έξοχα από τον συνθέτη *Δημήτρη
Λέκκα*.

Ηερμηνεία του *Αντώνη Αναστασιάκη*
στους ρόλους του Σωκράτη και του Ιε-
ροφάντη, υπήρξε συγκλονιστική. Οι
άλλοι ρόλοι αποδόθηκαν πολύ καλά α-
πό τους: *Απολλωνία Παπαμάρκου*
(Θεά Αθηνά), *Σπύρο Δέδε* (Μέλητος)
Δήμητρα Στεργίου (Δαιμόνιο).

Ο Σωκράτης, ο Πολίτης του κόσμου,
ήταν, είναι και θα είναι πάντα επίκαι-
ρος για όλες τις γενιές των ανθρώπων,
για όλες τις φυλές της γης.

Είναι εκείνος που σιγματίσει το ά-
δικο, επιμένοντας στη δικαιοσύνη, ζώ-
ντας δίκαια, κρατώντας αυτό το ύψιστο
ιδανικό ως το τέλος, χωρίς να δειλιάσει
μπρος στο θάνατο, χωρίς να φοβηθεί,
χωρίς να υποχωρήσει. Ο θάνατός του
υπήρξε η νέα ζωή για κείνον και ά-
νοιξε τις προοπτικές νέας ζωής για ό-
λους αυτούς που πιστεύουν στην ελευ-
θερία που κατοικεί στο νου και στην
καρδιά και όχι στη φθαρτή φυλακή του

σώματος. Και δεν υπάρχει ελευθερία
χωρίς ηθική.

*«Φεύγω και εσείς κλαίτε; Τι παιδιά
που είσαστε! Δεν θάμε εγώ, ο Σωκρά-
της, που σε λίγο θα είναι νεκρός. Το
σώμα μου θα είναι, η φυλακή της ψυχής
μου. Θάψτε το, κάψτε το, κάντε ό,τι
είναι σύμφωνο με τα έθιμά μας. Να θυ-
μάστε όμως ότι θα κηδεύετε το σώμα
του Σωκράτη, όχι τον ίδιο. Γιατί αυτός
φεύγει για την ευδαιμονία των Μακά-
ρων. Θεραπεύομαι! Χαρίστε ένα πετει-
νό στον Ασκληπιό! Ψυχή μου, φύγε, ε-
λεύθερη! Τώρα γεννιέσαι!»*

Επιμέλεια: *Ευγενία Γ. Κουτσουλιέρη*

Μακεδονία - Ήπειρος Ομοιότητες - Διαφορές στη Μελωδία και Ερμηνεία

Με μεγάλη επιτυχία έγινε στο αίθριο
του Τμήματος Αρχ/νων του Ε.Μ.Πο-

λυτεχνείου στις 28 Ιουνίου Συναυλία
με θέμα: «Μακεδονία - Ήπειρος. Ο-

μοιότητες - Διαφορές στη Μελωδία και
Ερμηνεία», με επιμέλεια του Μουσι-
κοσυνθέτη *Γιώργου Παπαδάκη*.

Ο συνθέτης επέλεξε να παρουσιάσει
ενόργανη μουσική από τις 2 ελληνικές
αντές περιοχές, επιχειρώντας να προ-
βάλλει δύο φαινομενικά αντίθετα στοι-
χεία.

Από τη μία, τις διαφορές στη μελω-
δική και ρυθμική υπόσταση της μου-
σικής των περιοχών αυτών, καθώς και
τις διαφορές στον ιδιαίτερο τρόπο της
υλοποίησης, δηλαδή το *ιδίωμα* την το-
πική μουσική διάλεκτο και από την άλ-
λη, τη βαθειά *εσωτερική συγγένεια* που
συνέχει τη μουσική αυτή, όσον αφορά
και στις δύο αυτές παραμέτρους.

